

مجموعه بنون

۱۱

جمعیت علمیه عثمانیه

برنجی پسته

جادی الال

نومرو ۵

استانبول

جمعیت علمیه عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر

۱۲۷۹

مجموعه مذکوره نك جلب و مطلقه سی حقنده اول طرفه تشویقات
و ترغیبات لایقه نك ایفاسیله کرک ذات دولتری و کرک زیر اداره زنده
بوانان مأمورین و وجوه و اعیان بلده و سایر استک ایدنلر ایچون
ماه بماء نقدر نسخه اسانیلور ایسه مشتری اولنلرک اسامه سی مبین
دفتر نك تنظیمی و بدلات معینه سنك جمع و تحصیل ایله جمعیت
مذکوره ریاستی طرفه اسبانه همت اولغسی سیاقنده شقه
قسطیر و تسیر قلندی .

(اهمیت تربیه صبیان)

برشب نك فسادی بیلندکجه اصلاحی تصور اولغدیغی مشالو
برکسنه جهلنی اعتراف ایتدکجه تحصیل علمه ایتدار ایله جکی
قضایای مسلمه دندر بناء علیه اکنساب کمال و استحصال وسائل
حسن حال ایتک اسیانلر اول امرده کندو نقصان و قصورلرینی
تحری ایدرلر فقط اکثریا انسان حین طفولیتدنبرو مأوف
اولدیغی عادات و اخلاق حسن و قبحنی تمیزدن عاجز اولدیغندن
ارباب رشد و رویت بو کیفیت حاله اطلاع پرده کش
حیلولت اولدیغنی بیللرک بو بایده سائرلر نك اخطارات
خیر خواهانه سنی غرض و حقارتیه حل ایتوب برکلام حقیقت انسام
هر کیمک لسانندن صدور ایدر ایسه ایتسون (لاتنظرالی من قال
بل أنظرالی ما قال) قاعده سنجه قائله باقیه رق مقولی سنجیده
میزان دقت و اعتبار ایلرلر .
ایمدی مملکتزده آثار مدنیتک کرکی کبی ایلرولمسنه

وین الاهالی و سائط ثروت و سعادتک ترایدینه مانع بعضی علل
و اسباب موجود اولوب وطنک منافع حقیقه سنه واقف اولنلر
بوکال نظر تأسف ایله باقنده ایسهده اکثر خلق بوندن غافل و مجرد
(انا وجدنا آباءنا) قولیه عامل بولندیغندن اسباب مذکوره نه مقوله
شیلر اولدیغند و بونلرک دوامی منافع عامه حقیقه نه درجه مضر
ووخیم بولندیغند دائر لایح خاطر قاصر اولان بعضی موادک اراقده
عرض و بیانه مجاسرت اولنه جقدر . شیمه مدوحه و طنزوری
و نصف ایله متصف اولان ذوات بوباده خلوص نیتزده اشباه
ایتمدرک اخطارات عاجزانه مزک چشم انصاف و دقتله مطالعه سنه
رغبت و سهو و خطاسی کورلدیکی حالده رهین عفو و عنایت
یورملرینی کمال تضرع و ابتهاال ایله تمنی و نیاز ایدرز
(چشم انصاف کبی عارفه میزان اولز)

(کشی نقصاتی بیلک کبی عرفان اولز)

بقای نوع حکمت بالغه سنه مبنی کافه حیوانات سائره مثلاً
انسان اولاد و انسانک احتیاجات جسمانیلری دفعنه طبعاً مانل
اولوب حوایج روحانیلری استحصانده ایسه عقلاً و شرعاً مأمورد
بنابرین ارباب رشد و سداد اولاد و احفادلرینک حسن محافظه
جسمانیلرینه سعی ایتدکلری قدر تحصیل علم و آداب ایللرینم
تقید و اهمتامی اهم وظائف ابوت عد ایدرز . اولوجهله انسان
بقای نوع اسبابنک استحصانده حیوان ایله مشترک اولوب انجق
نسلنک حوائج معنویلرینک استکمالیه تمیز ایدرز . اولادلرینک
محافظه جسمانیلری حقیقه ابونک سعی و اهمتاملری هر نقدر ممتد
اولسه ینه برزمان محدود ظرفنده اولوب اندن صکره اولاد ثمره

سعی و غیرتیه هم کند و سنی و همدۀ ابوینندن مظهر ارادین
معامله جیلہ بی اجرا ایتک اوزرہ وجودہ کلدجک اولادینی بسلمک
مجبور اولہ جغندن اشته اول کون کلدکده چوجقارینک سفالت
ومذلتہ دوچار اولسنی استیائرا نلرہ وقتیلہ علم و معرفت و یاخود
برکار و صنعت تعلیمی اہم امور عد ایدرلر . و اشبو علم و صنعت
مقتضای وقت و حالہ و بعض کرہ چوجغک میل و ہوسندہ کورہ
انتخاب اولنور .

فقط برچوجق ہرنہ مسلکہ سلوک ایدہ جک اولور ایسہ اولسون
اول امر دہ کند و اسانی سہولتہ او قویوب یازہ جق و اخذ و اعطاسنی
قلم ایلہ حساب ایدہ جک قدر صنعت کاتب تحصیل ایلدکن
صکرہ اتخاذ ایدہ جکی مسلکہ کورہ لازم کلان فنونی تحصیل
ایلک لازمدر . شو اساسہ رعایت اولند فجدہ ہیج برمسلاک
و صنعتہ کسب مہارت ممکن اولہ من . علی العموم ظن اولندین
مثلا و علم و صنعت آیرو شیر اولیوب حقیقتہ بینلرنندہ شدت
ارتباط و اتحاد واردر . علومک صنایعہ زیادہ مدخل
و معاونتی اولوب مثلا دولکراک و دیوار جلیق و بویا جلیق و حتی
اک سادہ کورینان فرونجلیق و اشجلیق صنعتلری قواعد علمیدہ
میندر . اگرچہ یک چوق ارباب صنایع کندولرنہ لازم اولان
فنوندن بی بہرہ اولدقلری خالدہ اجرای صنعت ایدرلر ایسددہ
بو مقوالہ پیغان و دیگر بعض مقلد حیوانلرک تکلم ورقص و حرکات
سائرہ تعلم ایلمسی قبیلندن اولہرق یاپدقلری شیرک اساس
و حکمتی بیلرلر و همان اوستہ لرنندن کوردکلرینی یاپوب صنعتلرینک

اصلاً خند دسترس اوراق شویله طورسون بو مقوله ترقینک
امکانی خیالخانه خاطرارینه دخی کلز . اشته بزم طرفلرده حرف
و صنایعک ایلروکتماسنه دخی سبب بو اولوب اکثر صنایعجه
لابد اولان علم کیمیا و حکمت طبعیه و رسم و هندسه و جرانقال
کپی علومک مواد اساسیلری تعلم اولمقدقجه ممالکمزده صنایعک
دوچار اولدیغی حال ووقوفدن تخلصی ممکن اولمزمز . همچوارمز
اولان اوروپالور صنایع و معارفده بر درجه اعلایه وارمش ایکن
بزم علمسز شو حال ووقوفده بیله قالماسز قابل اولوب کتدکجه
کیرویه جکمز درکاردر . چونکه اوروپالور علوم و فنون سایه سنده
ایجاد واستعمالنه ظفریاب اولدقلری الات وادوات واسطه سیله
مصنوعا تلربی اسهل صورت واهون بهایله چبقاره رق بو طرفه
نقل و فروخت ایلدکلرندن بزم اهل صنایعک اصول قدیملری
اوزره یالکزال ایله اعمال ایلدکلری امتعه بالطبع بهالوکلده جکندن
اوروپا مصنوعاتنه مقاومت ایده میدرک شو حالک شمدی یه قدر
سوء تأثیراتی پک چوق کورلدیکی مثللو نهایت الامر ممالک
محروسه شاهانه ده صنایعک همان بالکلیه انقراضی مؤدی
اوله جغی امر آشکاردر .

بوندن مرادمز بر مملکت اهاالبسی کندوسنه لازم اولان اشیایک
کافه سنی بالذات اعمال و تحصیل ایدرک بشقه مملکته محتاج
اولمالیدر دیمک دکلدر . مقدملری بو بایده هنوز تجارب سبقت
ایتمکسزین اوروپاده دخی بو افکاره ذهاب اولمش ایسه ده
وؤخرأ اربابی عندنده بطلانی تبین ایتمش اولدیغندن بو بایده
اصرار ایتیز . ممالک محروسه شاهانه نک وسعت و قابلیت اراضی

جهتیه هر شیئیدن اول امر زراعتك توسیع و ترویجینه سعی و اهتمام اولمسی دهها خیرلواوله جنی درکار ایسدهده اوروپالولره نسبتله اهل قرا مشابه سنده قالماق ایچون فنون و صنایعك بالکلیه اهمالیله انقراضنده مبالات اولنماسی مضرت کیره سندن صرف نظر ناعوس ملیته طوق نورمواد دندر هر نه ایسه بورازی بشقه جه موضوع بحث اولنده حق مسالمدن اولوب صدد مزدن خارج بولندیغندن بو محله تفصیلاتنه کیرشمك اقتضا ایتمز .

شو مقدماتدن مسئبان اوله جنی وجهله الیوم یالکز دولت مأموریتنده بولمق ایچون دکل بلکه هر قنغی کار و صنعته سلوک ایلمسی مراد اوانور ایسه اولنسون هر کس حال و موقعتك مساعده سنه و انتخاب اولنده حق مسلکده کوره چوجققلرینك تربیه و تعلیمینه سعی و اهتمام ایتملیدر . اشبوتربیه نك دخی برار او قویوب یازمق او کرتمکدن عبارت اولمسی زمانمزده کفایت ایتمیوب کآبتك مجرد تحصیلنه آلت اولدیعی فنون و معارفدن هر کسك حالنه کوره حصه دار اولمسی لازم و لابددر .

چونکه انسانك مقتضای شرف نطق و ادعائی اوزره حیوانات سائره کی صورت معیشت و زندگانیسی بر درجدهده قالمیوب دائماً ترقیه مانل و مستعد اولدیغندن فلاطونك (لاتقصرو لولدك علی ادبك لانه خلق لوقت غیر وقتك) کلام حکمت اتسامی منطقجه چوجققلر پدرلی زماننك غیری بر زمانده تعیش ایلمك ایچون خلق اولنمش اولدیعی جهتیه پدرل اذلرك تربیه و تعلیمی وقتیه کندولرینك استحصال ایتدکلی درجدهده حصرو قصر ایتمیوب بلکه بوانه جققلری زمانه موافق و ملایم اولان موادی تعلیم ایلملری اقتضا

ایدر فی الحقیقه شو قاعده یه رعایت اولمشیه جق اولسه هیچ
برشیده اثر ترقی ظهوره کلیوب انسانک صفت حیوانیتده چسبان
یکنسق و سیان برحالده بولمشی ایجاب ایدر .

ایمدی زمانمده اکثر ناس شو ماده نک درجه اهمیتنی و تربیه
اطفال بر ملکتنک ثروت و سعادت و قوت و قدرتک مبنی علیهی
اولد یغنی کرکی کبی فهم و اذعان ایده میسرک دائره معارفک
توسیعنه لزوم کور مد کبری جای تأس قدر . ایوم مرعی اولان
اصول تعلیمده نک دخی اذهان اطفاله ناموافقتی درکار اولوب
صرف و نحو و منطق و معانی اسمیه شاگردک او کړندم و معلمک
او کړندم دیومنون و مقننر اولد قلمری شیر چو جغک معنای
صحیحنی و صورت استعمالنی و حتی نه مقصد ایله او قود یغنی بتلیدرک
یا لکروطی کبی تلفیظ ایلدیکی برطاقم قواعد و اصطلاحاتدن
عبارتدر . صبیان علوم مذکوره قرائت و تعلیمدن مقصد اولان
عربی لسانک ماهیندن بی خبر اولدیغنی حالده اعلال و اعراب
و امثال قواعد دقیقه و حکیمه سنی فصل ذهنی احاطه ایده یلور
و هنوز الک ساده عبارته یی فهم و ترکیبه قدرتی یو غیکن فصاحت
و بلاغت اوزره افاده مرام ایلک اصولنی تعلیمدن نه استفاده
ایله یلور بحیث تعلیم صبیان ایله اشتغال ایدن خوا جدرک
قنغشی او کړندیکی قواعد عربیه و منطقیه بی قالا و یا خود قماً
اجرایه مقتدردر . بومقوله تعلیمک اذهان صبیانی تخدیش و اتعابدن
بشقه بر غمه سی کور یله میوب تحصیل دستمایه استعداد قلندقدن
ضکره تکرار تدرس اولور ایسه انجیق اولوقت فائده سی مشاهده
اولندیغنی جهله مزک سرگذشتی و تجربی اولان حالاً تندر .

بالفرض علوم مذکوره کرکی تحصیل اولنسد بیله بونلر
کسب کالات لازمه یه آلات اوله جفتدن اصل مقصد اولان قنون
نافعه یی تحصیل چالشیدرملری اهم امور دند ر
دنیا واخرتده سرمایه سعادتلی اوله حق بومللو امر مهمک
حسن حصولی ضمتده هر درلو فداکارلق اختیار ی لازم کلور
ایکن بعن پدرلر چو جققرینک ولادت وسنت ویاخود آکزیلوقتی
کلمکسزین تزوجاری و سیله سیله مصارف کلیه اختیار ایدوب
امور تعلیمیه یه کلجده باد هوا اولسنی ویاخود جزئی مصرفله حصوله
کلمسنی استرلر فی الحقیقه اومقوله بر ایکی کونلاک هوایی شیلره
اوقدر مدسرف و تکلف اولنوبده امر تعلیم و تربیه نک هیچیه
صالحی نه درجه علامت حق وجهالت اوله جفی محتاج ایضاح
دکدر

اور و پاده تربیه اطفاله زیاده اعتنا اولنوب بوباید هر کس علی
قدر حاله بذل مجهود ایلمکی وجیه ذمت ابوت ییلدیکندن براد مک
چو جفی دنیا یه کلدکده هر شیدن اول مصارف تعلیمیه سنی
دوشنور چو جق بر زمان پدر و والدیه سنک بولندیغی محله مکته
دوام ایله مقدمات علمیه یی تحصیل ایتدکدن صکره بیوک
دارالفنونلری بولنان محال بعیده یه ارسال ایله اوراده تدرس
وتعیشلری چون لازم کلان مصارف کلیه یی والدینی در عهد
ایدرلر وار باب ثروت و یسار دین اولنلر اولاندیری درسلینی تکمیل
ایتدکدن صکره ممالک سائر احوالنه واهالسنک اصول
واخلاق وعاد اتلرینه رأی العین کسب اطلاع ایلمک اوزره محال
بعیده یه اعزام ایدرلر

صبیان مقتضای حال صباوت علم و معرفت لزوم و اهمیت فهم و ادعان ایده میدرك ملاعب و ملاهی ایله اشتغاله میل ایلدکلی حالده والدین و یا خود وایلری گاه صورت ملایمت و گاه عنف و شدت اظهار ایله تحصیل علم و ادبه چالش دیردقلری مثلاًو بصر بصیرتلی کشاده اولان دولتردخی تبعه لری حقنده اولاد معامله سی ایدرك اولبایده هر درلو و سائل تسهلیه و لوازم تشویقیه یی ایفا و حتی بعض المانیادولتلی یدی یاشنه وارمش كرك قز و كرك ارکك چوجقئرینی مکتبه قویمیان پدرلی تجریم ایله اشعه جهانتاب علم و معرفت انتشارینه اعننا ایدرلر .

تربیه عمومیته نزد سلطنت سنیده دخی کمال اهمیتی رهین تقدیر اولوب خاصه شومصلحت خیریه نك حسن ترویج و تشبیه اشتغال ایلک اوزره مقدمه نظارت مخصوصه تأسیسند و كرك در سعادت و كرك ممالك محروسه نك پك چوق محالرنده صبیانك مجاناً مقدمات علوم تدرس ایللری ضمننده رشديه مکتبلی کشادینه همت یورلمشدر . مع مافیه مكاتب مذکورده نك صورت اداره و انضاملری هنوز ارزو اولنده حق درجده اولدیغی مثلاًو محله مکتبلرنده جاری اولان اصول زیاده اصلاحه محتاج اولدیغنی اعترافه مجبورز بو مثلاًو مكاتبك اصلاحی اولامعللرینك اولد قجه اهلیت و استطاعت اصحابندن اولمسندن و نایا بونلرك اتخاذ ایتدکلی اصول تعلیمه نك یولنده بولمسندن عبارتدر . صبیان از وقت ظرفنده ترکیه یی بالسهوله اوقیوب یازمغی و لازم کلان مقدمات فنونی تعلم ایلک اوزره بر اصول مناسب وضع و تأسیسی و بونك ایچون لازم کلان کتب و رسائلک انتخاب و ترتیبی از بر همتله عهد قرییده حص ولیدیرا واه ییلور فقط بروجه

مطلوب معلم تدارکی بویکانبسته بر از مشکل اولدیغی مثلاً بولنسدیله
 ایوم بومسلکده تعیش ایدنلرک اخراجی حقلرنده مغدوریتی موجب
 اوله جغندن بونلر حالی اوزره ترک اوانوب فقط یکیدن بومسلکده سلوک
 ایده جک اولنلر اصول جدیدده بالامتحان اهلیتی نمایان اولدیغی حالده
 قبول اوانوب بویاده مدار شوقی وغیرت اولقی اوزره یکی معلملره زیادهجه
 معاش و یا خود برنوع امتیاز و برسی واسکی معلملردن دخی بوضورتی قبوله
 مستعد و طالب اولان اولدیغی حالده بعدالامتحان انلرک دخی شو
 مساعده یه مظهر اوللری مقصدمد کورک حصولنه کافی اوله جغی مخرومدر
 بزم مکتبلرده یولسز برشی دها واردر که شوصرهده انک دخی
 بیاندن کیروطور یله مز بوندن مراد مز زوالو چوجقلرک طیباق ایله
 تأدیب اولنمسی ماده سیدر سایه عدالتوایه سلطنت سنیده
 الک یوک جرم وقباحث ارتکاب ایدن اشخاص قویه البینه بر چوق
 سنه لرنبرو شو تعذیب جسمانیدن خلاص اولدقلری حالده
 هنوز درکار اولان زاکت وجودلری جهتیله هر وجهله حقلرنده
 اطف و ملائمتله معامله اولنمسی لازم کلان اطفال حقنده شو حرکت
 طوغریسی روا کورلما لیدر اطفالدن امر تعلیمه تکاسل و رخاوت
 و یا خود شایان تقبیح بر فعل و حرکت کورلد کده مطلقا طیباق ایله
 مجازات اقتضا ایتوب کونا کون صورتاً دیدیه واردر که یولسله اجرا
 اولدیغی حالده بونلرک هر برسی بر چوق دکنکدن زیاده مؤثروکار کر
 اولدیغنده اشپاه یوقدر مثلاً بعض کره مناسب لسان ایله تعذیر
 و یا خود محل و مقامنی تغیر ایتک و بعض کره سائر شاگردان مکتبدن
 عزیمته نائل رخصت الدقلری حالده بر از وقت توقیف ایلک ودها
 اعلاسی او قود یغی درسی قباحتیه کوره بکرمی اوتوز ودها

زیاده دفعه یازده مجبور ایتک کپی تدبیرک حصول مقصده کافی
اوله جغی امور مجربه و مسلمه دندر .

فی الحقیقه اشبوطیاق اصول مضره سی حمار کبی کمال غلظت
فهم ایلہ برابر عنود اولان حیواناته مخصوص اولوب نوع شریف
انسان و باخصوص صبیان نزاکت بنیان حقنده شو معامله نک
اجراسی ناچسباند . بونک وجودجه ایراث ایده بیله جکی مضرت
شویله طورسون سوء تأثیرات معنویه سی دخی درکاردر
اکثریا شو حال تحملکدازه مظهر اولان صبیان حقارت
و مسکنده مألوف اوله رق مدت عمر لرنده عزت نفسارینی وقایه
ایده میدجکری مجزومدر .
(منیف)